

Contactinformatie

Paul Galama
Wageningen UR
T [0320] 29 34 16
E paul.galama@wur.nl

‘Enkele veehouders hebben al vergaande plannen om een familiestal te gaan bouwen’

Koeien houden in een vaste kudde geeft zoveel rust, dat hun welzijn en gezondheid flink vooruit gaat. Dat is de verwachting van een groep melkveehouders en onderzoekers. De twintig biologische en gangbare veehouders van het netwerk ‘familiekudde’ ontwerpen daarom samen met onderzoekers een economisch rendabel veehouderijsysteem, waarin de behoeften van de koe centraal staat.

De huidige melkveehouderij heeft een onnatuurlijke manier van koeien houden. Een koe is een kuddedier, maar jonge dieren tot twee jaar, melkgevende en niet-melkgevende (droge) koeien worden gewoonlijk van elkaar gescheiden. Dat geeft stress, omdat de dieren geregeld opnieuw hun rangorde in de groep moeten bepalen. De scheiding van koe en kalf is de meest stressvolle situatie, maar ook jonge koeien die voor het eerst hebben afgekalfd en in de groep melkgevende koeien komen, ondervinden stress.

Verschillende biologische boeren houden hun kalveren al langer bij de koe en onthoornen hun dieren niet meer. Maar ze willen een nog natuurlijker houderijsysteem om het dierenwelzijn te verhogen. De gedachte is ook dat een natuurlijk gehouden koe door minder stress een betere weerstand heeft tegen ziekten en minder ziektekiemen overdraagt. De gezondheidskosten gaan hierdoor omlaag en koeien worden gemiddeld ouder.

Met vaste groepen koeien in de stal is veel ruimte voor de dieren nodig en moeten er weinig obstakels zijn. De huidige ligboxenstal is dan minder geschikt, omdat de dieren tussen ijzeren boxafscheidingsen liggen. In een

zogenaamde vrijloopstal zijn geen ligboxen en kunnen de dieren vrij rondlopen op een zachte bodem zonder beton. Het gesprek over de mogelijkheden om tot een meer natuurlijk houderijsysteem te komen werden al jaren gevoerd tussen de onderzoekers van bioKennis van LBI, Wageningen UR en ondernemers in de praktijk. Besloten werd er samen verder op in te zetten. Onderzoekers ontworpen met boeren die ervaring hebben met een familiekudde, drie voorbeelden van vrijloopstallen. Eén ervan was rond. Het grote voordeel is dat koeien daarin altijd kunnen uitwijken voor soortgenoten die hoger in rang staan. Een familiekuddestal vereist meer aanpassingen, onder meer in het voersysteem. De boer moet er zeker van zijn dat melkkoeien de voeding krijgen die ze nodig hebben, ook als de kalveren, het jongvee of droge koeien erbij lopen.

Enkele veehouders hebben al vergaande plannen om een familiestal te bouwen. Met de voorbeeldontwerpen die er liggen, maken ze aanpassingen om een stal te krijgen die voldoet aan hun specifieke eisen en wensen. Het is ook mogelijk alleen onderdelen van de familiekuddestal over te nemen. De komende tijd zal het familiekuddeconcept zich in de praktijk verder ontwikkelen. ■

Familiekudde: dierenwelzijn en diergezondheid optimaal

Anita Jongman, melkveehouder in Leens

'Als gangbare, nuchtere melkveehouder ben ik in het netwerk 'familiekudde' met overwegend biologische boeren gaan zitten. Wij hadden een intensief bedrijf met de koeien altijd op stal. Een biologische boer maakte een opmerking die ik nooit vergeet: 'Jij haalt de kalfjes na de geboorte bij de moeder weg? Jij hebt dus allemaal weesjes op je boerderij.' Zo had ik er nooit over nagedacht.

Van de biologische boeren in het netwerk heb ik veel geleerd. Ze durven te doen wat ze voelen, ze hebben een sterke drive en een groot enthousiasme. Inmiddels is ons melkveebedrijf volledig biologisch geworden. De kalfjes blijven de eerste maand bij de koe, onze koeien lopen buiten, het jongvee en de droge koeien zitten in één groep. Antibiotica gebruiken we niet meer.

We zijn van plan om een nieuwe stal te gaan bouwen, een familiekuddestal. Collega-boer Gerard Kok uit het netwerk is al bijna zover. Hij bouwt een ronde stal. Onze stal wordt in ieder geval niet rechthoekig.'

